

Determinante znanstvenega sodelovanja:

primer malih in mikro podjetij

Mireia Fernández-Ardèvol in Josep Lladós Masllorens

Članek obravnava odločilne dejavnike znanstvenega sodelovanja v malih in mikro podjetjih. Predstavljen je analitični okvir, ki temelji na konceptu resursov v podjetju, določene pa so tudi organizacijske karakteristike, ki jih delimo na notranje, zunanje in strukturne dejavnike. Vsak dejavnik je lahko povezan z vsaj enim od razlogov, da podjetje sodeluje z univerzami in javnimi raziskovalnimi središči. Vsak razlog pa je lahko tudi kazalnik organizacijskih potreb ali organizacijskih sposobnosti podjetja. Teoretični model potrdimo z logistično regresijo, ki pokaže nagnjenost k znanstvenemu sodelovanju. Vzorec vključuje 285 malih in mikro podjetij s sedežem v Barceloni. Rezultati kažejo, da imajo ključno vlogo absorpcijske sposobnosti novih in malih podjetij.

Ključne besede: znanstveno sodelovanje, determinante, absorpcijska sposobnost, mala in mikro podjetja

Klasifikacija L26, O32

Managing Global Transitions 9 (4): 319–333

Viri znanja in konkurenčne prednosti

Doris Gomezelj Omerzel in Rune Ellemse Gulev

V prispevku so obravnavane nekatere definicije znanja kot potencialnega vira konkurenčne prednosti. Narejen je pregled literature, v kateri je znanje obravnavano kot premoženje podjetja. Skladno s teorijo virov, ki povezuje konkurenčno prednost podjetja z viri podjetja in zmoglostmi, ki so specifične v nekem podjetju ter jih druga podjetja ne morejo posnemati, so osnova za konkurenčno prednost podjetja predvsem taki specifično pomembni viri (Barney, 1991, Grant, 1991, Peteraf, 1993). Podjetja, ki imajo dostop do podobnih virov in so sposobna te vire izrabljati, lahko dosežejo konkurenčno prednost. Med različnimi strateškimi viri in zmogljivostmi, ki pomagajo podjetju ustvarjati konkurenčno prednost, ima pogosto ključno vlogo znanje. Znanje namreč lahko razumemo kot vir sam po sebi, poleg tega pa še kot tisti dejavnik, ki omogoča učinkovito izrabo drugih virov – še posebej v kompleksnih in dinamičnih okoljih.

Ključne besede: znanje, konkurenčnost, uspešnost organizacije, teorija o znanju

Klasifikacija JEL: L26

Managing Global Transitions 9 (4): 335–354

Učinki svetovljanstva porabnikov na nakupno vedenje domačih oz. tujih izdelkov

Oliver Parts in Irena Vida

Namen pričujoče empirične študije je proučiti učinke svetovljanstva porabnikov na nakupno vedenje domačih oz. tujih izdelkov v treh blagovnih skupinah potrošnih izdelkov: alkoholne pijače, oblačila in pohištvo. Na osnovi obstoječih teoretičnih izhodišč in empiričnih izsledkov razvijemo konceptualni model in identificiramo dva dodatna konstrukta kot dejavnika nakupa tujih izdelkov, tj., etnocentrizem porabnikov in porabnikovo poznavanje izvora blagovnih znamk. Merski model preverjamo z modeliranjem s strukturnimi enačbami in sicer na osnovi podatkov pridobljenih z anketiranjem 261 odraslih porabnikov v Sloveniji. Rezultati potrjujejo močan celoten učinek svetovljanstva porabnikov na vedenjske spremenljivke in kažejo, da imajo bolj svetovljanski porabniki močnejšo tendenco za nakup tujih izdelkov v primerjavi z domačimi. Z vzorčnimi podatki nismo uspeli potrditi neposreden povezave med svetovljanstvom in poznavanjem izvora blagovnih znamk.

Ključne besede: svetovljanstvo, etnocentrizem porabnikov, poznavanje izvora blagovnih znamk, nakupno vedenje tujih izdelkov, Slovenija

Klasifikacija JEL: M3, P2

Managing Global Transitions 9 (4): 355–370

Vpliv strukture kapitala na donosnost: primer industrije informacijske tehnologije v Indiji

Ramachandran Azhagaiyah in Candasamy Gavoury

Podjetja se lahko financirajo z dolžniškim ali lastniškim kapitalom. Najboljša možnost je kombinacija obojega. Članek analizira vpliv strukture kapitala na donosnost podjetij v Indiji. Ob tem poskušamo ugotoviti, kako struktura kapitala vpliva na poslovne prihodke podjetij ter kako sta povezani struktura kapitala in donosnost. Izbrana podjetja smo glede na poslovne prihodke razvrstili v tri kategorije: podjetja z nizkimi, srednje visokimi in visokimi poslovnimi prihodki. Glede na velikost premoženja pa smo jih razvrstili na mala, srednje velika in velika podjetja. Na podlagi tega smo postavili hipotezo, da struktura kapitala pomembno vpliva na donosnost indijskih podjetij informacijske tehnologije. Vzorec 102 podjetij informacijske tehnologije je bil naključno

izbran z večstopenjsko tehniko vzorčenja. Analizirani podatki so bili zbrani med leti 1999–2000 in 2006–2007. Poleg opisne statistike, na primer srednja vrednost, standardni odklon, analiza bilance, je bila uporabljena tudi regresijska analiza (s katero smo analizirali vpliv strukture kapitala na donosnost). Študija dokazuje močno soodvisnost med spremenljivkami strukture kapitala in spremenljivkami donosnosti, med donosom na aktivo (ROA) in donosom vložnega kapitala (ROCE). Prav tako se je pokazalo, da struktura kapitala pomembno vpliva na donosnost, večja poraba dolžniškega kapitala pa zmanjšuje čisti dobiček in dijskih podjetij informacijske tehnologije.

Ključne besede: struktura kapitala, donosnost, donos na aktivo, donos vložnega kapitala, dolžniški kapital, lastniški kapital

Klasifikacija JEL: G30, G32

Managing Global Transitions 9 (4): 371–392

Vertikalne integracije v tajvanski ribogojni industriji

*Tzong-Ru Lee, Yi-Hsu, Cheng-Jen Lin, Kongkiti Phusavat
in Nirote Simmarong*

Namen študije je izboljšati distribucijske kanale v tajvanski ribogojni industriji s pomočjo boljše vertikalne integracije. Raziskavo je spodbudila potreba po izboljšanju distribucijskih zmogljivosti kmetijskih panog kot odgovor na vedno večje potrebe hrane v Aziji in drugod. Razvili so trideset različnih strategij. Ta razvoj temelji na ključnih dejavnikih uspeha in na strategiji za vertikalno integracijo. Ugotovitve, ki so jih dobili, kažejo, da med ključne dejavnike uspeha za ribogojstvo na veleprodajnih trgih spadajo komunikacija, povezanost in usklajenost mnenj na veleprodajnem trgu, podpora države in medsebojno zaupanje med člani sistema vertikalne integracije. Ustrezne strategije vertikalne integracije so boljši nadzor varnosti in higiene ribogojnih proizvodov, točna kategorizacija ribogojnih proizvodov in natančnosti pri tehtanju izdelka.

Ključne besede: ribogojna industrija, Gray Relational Analysis (GRA), integracijski kanali

Klasifikacija JEL: M30, R41

Managing Global Transitions 9 (4): 393–414